

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Л.К. Задорожна
«29» Серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні педагогічні системи

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Освітній менеджмент у педагогічних системах

2022 – 2023

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Сучасні педагогічні системи», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 9 від «01» серпня 2022 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 4 від «09» серпня 2022 р.)

Розробник: Гарачук Тетяна Володимирівна, кандидат педагогічних наук, в. о. доцента

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

Костенко Р.В.
(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

Костенко Р.В.
(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 змістових модулів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова
		<i>Рік підготовки:</i>
	Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки	1-й
		<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
		8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		6 год.
		<i>Самостійна робота</i>
76 год.		
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)		Форма підсумкового контролю: іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни полягає у формуванні уявлення про освіту як цілісну систему та ознайомлення здобувачів освіти з теорією та практикою розвитку сучасних педагогічних систем.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- забезпечити розуміння цілісного процесу становлення і розвитку сучасних педагогічних систем;
- сформувати здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями;
- ознайомити із закордонними та вітчизняними педагогічними системами;
- розвинути здатність проєктувати та досліджувати освітні системи;
- сформувати у здобувачів освіти під час занять загальні та спеціальні компетентності, необхідні для ефективної роботи педагога;
- залучити здобувачів освіти до опрацювання фахової науково-методичної літератури, яка стане джерелом постійного самовдосконалення з метою підвищення рівня професійної кваліфікації.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук та освітнього менеджменту;

б) загальних (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу (ЗК-1); здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-4).

в) спеціальних (фахових, предметних) (СК): здатність проєктувати і досліджувати освітні системи (СК-1); здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті (СК-4); критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань (СК-7); здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах (СК-8).

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

РН: знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень (РН 1); організовувати освітній процес на основі людиноцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти (РН 5); розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки, освітнього менеджменту та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм (РН 6); здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність (РН 9); здійснювати консультативну діяльність у сфері освітнього менеджменту, освітніх, педагогічних наук (РН 11).

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати: мету, завдання та структуру дисципліни; ключові поняття теми; ознаки та класифікації педагогічних систем; особливості розвитку педагогічних систем у зарубіжних країнах; алгоритми функціонування авторських педагогічних систем; специфіку діяльності учасників освітнього процесу як педагогічної системи;

уміти: організовувати та розглядати освітній процес на основі сучасних підходів та досягнень; орієнтуватися в інноваційних педагогічних системах; розбиратися в інноваційних та дослідницьких освітніх проєктах; працювати з пошуковою літературою та інформацією; розглядати заклад освіти як педагогічну систему.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Сучасна освіта як система і процес

Тема 1. Педагогічна система як предмет дослідження та теоретичного узагальнення

Передумови виникнення, мета, завдання та структура навчальної дисципліни. Зв'язок з іншими науками. Аналіз ключових понять: освіта, система, системний підхід, освітня система, система освіти, педагогічна система, їх співвідношення. Ознаки педагогічних систем. Класифікації педагогічних систем.

Тема 2. Розвиток сучасних педагогічних систем

Характеристика педагогічних систем у зарубіжних країнах: Фінляндська республіка, Сполучені Штати Америки, Бразилія, Японія, Сінгапур. Особливості системи освіти України як педагогічної системи. Інноваційні педагогічні системи.

Змістовий модуль 2

Типологія сучасних педагогічних систем

Тема 3. Авторські педагогічні системи

Педагогічні системи А. Макаренка, В. Сухомлинського, О. Захаренко. Авторська школа М. Гузика. Освітня технологія «Росток». Освітня система А. Цимбалару «Світ чекає крилатих». Системні інноваційні педагогічні технології (за І. Дичківською).

Тема 4. Діяльність учасників освітнього процесу як педагогічна система

Педагогічна діяльність учителя як педагогічна система. Педагогічний процес як система. Урок як педагогічна система. Дитячі об'єднання та організації як педагогічна система.

Змістовий модуль 3

Заклад освіти як сучасна педагогічна система

Тема 5. Заклад дошкільної освіти як сучасна педагогічна система

Заклади дошкільної освіти в системі національної освіти. Типи закладів дошкільної освіти, їх функції. Освітній процес в закладі дошкільної освіти. Взаємодія сім'ї та ЗДО у вихованні дітей. Наступність у роботі ЗДО та ЗЗСО.

Тема 6. Заклад загальної середньої освіти як педагогічна система й об'єкт управління

Загальна середня освіта – основна ланка безперервної освіти. Заклад загальної середньої освіти та його внутрішня будова. Основні підсистеми та процеси в ЗЗСО. Види ЗЗСО. Режим та результати діяльності ЗЗСО. Нова українська школа – концепція освітніх змін в початковій освіті.

Тема 7. Заклад позашкільної освіти як педагогічна система

Нормативно-правове регулювання позашкільної освіти. Система та структура позашкільної освіти в Україні. Система закладів позашкільної освіти: гуртки, секції, табори, центри, клуби, культурно-освітні об'єднання, спортивні заклади освіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п/с	с. р.		л	п/с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1								
<i>Сучасна освіта як система і процес</i>								
Тема 1. Педагогічна система як предмет дослідження та теоретичного узагальнення					12	2		10
Тема 2. Розвиток сучасних педагогічних систем					12	2		10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>					24	4		20
Змістовий модуль 2								
<i>Типологія сучасних педагогічних систем</i>								
Тема 3. Авторські педагогічні системи					14	2		12
Тема 4. Діяльність учасників освітнього процесу як педагогічна система					12		2	10
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>					26	2	2	22
Змістовий модуль 3								
<i>Заклад освіти як сучасна педагогічна система</i>								
Тема 5. Заклад дошкільної освіти як сучасна педагогічна система					12		2	10
Тема 6. Заклад загальної середньої освіти як педагогічна система й об'єкт управління					14	2		12
Тема 7. Заклад позашкільної освіти як педагогічна система					14		2	12
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>					44	2	4	34
Усього годин					90	8	6	76

5. Теми практичних/семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Діяльність учителя та учнів як система	2
2.	Заклад дошкільної освіти як педагогічна система в Україні	2
3.	Заклад позашкільної освіти як сучасна педагогічна система	2
	Усього	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва	Кількість годин
1.	<i>Тема 1. Педагогічна система як предмет дослідження та теоретичного узагальнення</i> За допомогою друкованих літературних джерел та мережі Інтернет дослідити і дати розгорнуту відповідь на питання «Сприймання освіти в сучасному суспільстві»	10
2.	<i>Тема 2. Розвиток сучасних педагогічних систем</i> Обрати, проаналізувати та порівняти педагогічні системи двох країн: Україна та зарубіжна країна (на вибір)	10
3.	<i>Тема 3. Авторські педагогічні системи</i> Спираючись на досвід авторських педагогічних систем, спроектувати власну педагогічну систему. Обґрунтувати її функціонування, специфіку та доцільність	12
4.	<i>Тема 4. Діяльність учасників освітнього процесу як педагогічна система</i> Підготувати план-систему методичної роботи вчителя ЗЗСО на навчальний рік	10
5.	<i>Тема 5. Заклад дошкільної освіти як сучасна педагогічна система</i> За допомогою програми Power Point виготовити презентацію на тему «Система дошкільної освіти в Україні»	10
6.	<i>Тема 6. Заклад загальної середньої освіти як педагогічна система й об'єкт управління</i> Розробити план консультативної бесіди з питань інновацій в освіті з педагогами ЗЗСО	12
7.	<i>Тема 7. Заклад позашкільної освіти як педагогічна система</i> Розробити проект програми інноваційного розвитку закладу позашкільної освіти (на вибір)	12
	Усього	76

7. Методи навчання: лекції з елементами інтерактиву, практичні/аналіз, узагальнення, порівняння, написання есе, групова робота, презентація, кейс-метод, метод проєктів.

8. Методи контролю: опитування, усна доповідь, тестування, завдання для самостійної роботи, підготовка та захист презентації, оцінювання есе, самооцінювання та взаємооцінювання.

Підсумковий контроль: іспит.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Довести думку, що освіта є системою.
2. Розкрити сутність понять «освіта», «система», «педагогічна система», «освітня система».
3. Показати співвідношення понять «освіта», «система», «системний підхід», «педагогічна система», «освітня система».
4. Схарактеризувати мету та завдання курсу.
5. Сформулювати цілі та структуру навчальної дисципліни.
6. Розкрити роль освіти в особистісному становленні особистості.
7. Обґрунтувати сприймання освіти в сучасному суспільстві.
8. Показати зв'язок дисципліни з іншими науками.
9. Розкрити зв'язок дисципліни із педагогічними науками.
10. Сформулювати ознаки педагогічної системи.
11. Висвітлити різні класифікації педагогічних систем.
12. Схарактеризувати системні інноваційні педагогічні технології за І. Дичківською.
13. Висвітлити роботу антропософських шкіл Р Штейнера
14. Виокремити особливості педагогічного доробку С. Френе
15. Розкрити концептуальні засади педагогічної технології Ж.-О. Декролі.
16. Висвітлити концептуальні засади педагогічної технології П. Петерсона.
17. Розглянути інноваційні педагогічні системи.
18. Надати загальну характеристику педагогічних систем країн Європейського Союзу.
19. Схарактеризувати педагогічну систему Фінляндської республіки.
20. Проаналізувати сучасні педагогічні системи країн Північної Америки.
21. Відобразити педагогічну систему Сполучених Штатів Америки.
22. Схарактеризувати педагогічні системи країн Південної Америки.
23. Відобразити педагогічну систему Японії.
24. Продемонструвати педагогічну систему Сінгапуру.
25. Виокремити особливості системи освіти України як педагогічної системи.

26. Надати загальну характеристику авторської педагогічної системи (на вибір).
27. Розкрити особливості педагогічної системи М. Монтесорі.
28. Схарактеризувати вітчизняну педагогічну систему А. Макаренка.
29. Розкрити вітчизняну педагогічну систему В. Сухомлинського.
30. Означити вітчизняну педагогічну систему О. Захаренко.
31. Охарактеризувати авторську школу М. Гузика.
32. Проаналізувати освітню технологію «Росток».
33. Виокремити особливості освітньої системи А. Цимбалару «Світ чекає крилатих».
34. Показати діяльність учителя як педагогічну систему.
35. Довести, що діяльність учня – це педагогічна система.
36. Розглянути педагогічну діяльність як педагогічну систему.
37. Висвітлити методичну роботу в школі як педагогічну систему.
38. Схарактеризувати виховну роботу в закладі освіти як педагогічну систему.
39. Довести, що урок – це педагогічна система.
40. Схарактеризувати дитячі об'єднання як педагогічну систему.
41. Надати характеристику дитячим організаціям як педагогічній системі.
42. Розглянути заклад освіти як сучасну педагогічну систему.
43. Представити нормативні документи, які регулюють діяльність закладу освіти як педагогічної системи.
44. Показати діяльність закладу дошкільної освіти як сучасної педагогічної системи.
45. Розкрити типи закладів освіти, їх функції.
46. Висвітлити специфіку освітнього процесу в ЗДО.
47. Охарактеризувати взаємодію сім'ї та закладу дошкільної освіти.
48. Розглянути наступність у роботі ЗДО та ЗЗСО.
49. Розкрити особливості функціонування закладу загальної середньої освіти як педагогічної системи.
50. Схарактеризувати освіту України в умовах концепції Нової Української школи.
51. Охарактеризувати процес модернізації початкової освіти як сучасної педагогічної системи.
52. Показати структуру, основні підсистеми та процес в ЗЗСО.
53. Висвітлити види ЗЗСО, режим та результати їх діяльності.
54. Довести, що заклад позашкільної освіти – це педагогічна система.
55. Описати систему та структуру позашкільної освіти в Україні.
56. Показати діяльність шкільного табору як педагогічної системи.
57. Висвітлити діяльність гуртків та секцій як сучасної педагогічної системи.
58. Схарактеризувати діяльність культурно-освітніх об'єднань як педагогічної системи.

59. Розкрити особливості діяльності спортивних закладів освіти як педагогічної системи.

60. Виокремити та проаналізувати потенціал розвитку сучасних педагогічних систем.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Бали			Критерії оцінювання навчальних досягнень	
За національною шкалою	Шкала ЄКТС		Теоретична підготовка	Практична підготовка
	2...5	1...100	Здобувач вищої освіти	
		F...A		
5	90 ... 100	A	Здобувач освіти виявляє всебічні, систематичні й глибокі знання з питань функціонування сучасних, освітніх систем; розуміє сутність педагогічних понять, явищ та процесів у педагогічних, освітніх системах, проявляє здібності у розумінні, логічному та стислому трактуванні навчального матеріалу.	Здобувач вільно орієнтується в матеріалах змістових модулів. Здійснює аналіз наукової та педагогічної бази з педагогіки і освіти. Аналізує додаткові педагогічні джерела. Активно приймає участь у дискусіях та диспутах з питань освіти. Вміє довести і обґрунтувати власну точку зору. Виконує всі завдання самостійно, творчо та у поданому обсязі.
4	75 ... 89	C ... B	Здобувач освіти виявив, у загальному, хороші знання навчального матеріалу з основних напрямів розвитку освітніх систем, що передбачені програмою, але допустив не серйозні помилки; засвоїв основну літературу; здатний до самостійного використання та	Завдання виконано, але без творчого підходу. Висновки та узагальнення потребують подальшого осмислення та систематизації. Здобувач освіти впевнений у власних висновках, однак, вони потребують певного

			впровадження отриманих знань у подальшій діяльності.	уточнення. Практичні завдання виконані самостійно, однак без творчого підходу. Приймає активну участь вправах та обговореннях.
3	60 ... 74	E ... D	Здобувач освіти виявив основні базові знання основного навчального матеріалу, необхідні для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; здебільшого виконав завдання, передбачені програмою дисципліни; ознайомився з основною літературою; при виконанні завдань допустив помилки у відповідях на питання, однак здатний до самостійного доопрацювання програмного матеріалу.	Завдання виконує типово та посередньо. Здобувач освіти невпевнений у власних висновках. Задовільно орієнтується в матеріалі дисципліни, а також у виокремлених проблемах, відповідь розкрито неповністю, присутні певні недоліки.
2	35 ... 59	FX	Здобувач освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу з дисципліни; допускає значні помилки при виконанні завдань; може їх усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.	Реалізує частину завдання за підтримки викладача.
2	1 ... 34	F	Здобувач освіти взагалі не володіє навчальним матеріалом	Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги та участі викладача.

**Критерії оцінювання поточного контролю
(за різними видами робіт)**

Вид роботи	Бали	Критерії
Семінарські / практичні заняття: виконання завдань, відповіді на питання, участь у дискусіях та диспутах, обговорення проблемних питань, підготовка доповідей та розробка презентацій	0-3	Здобувач не виконує поставлені завдання або виконує неправильно, не відповідає на питання, відповідає на питання неправильно, не бере участі у дискусіях та диспутах, не бажає обговорювати проблемні питання, не готує доповіді та презентації до заданих тем.
	4-6	Здобувач виконує поставлені завдання не в повному обсязі, з певними помилками; відповідає на питання з не досить точно, не дає повні та розгорнуті відповіді; приймає участь у дискусіях та диспутах час від часу не аргументуючи свою думку та не підкріплюючи її теоретичним матеріалом; обговорюючи проблемні питання орієнтуються у змісті дисципліни; готує доповіді та розробляє презентації з наявними помилками, недоліками та помітними хибами.
	7-8	Здобувач виконує завдання вчасно, правильно із дотриманням вимог та рекомендацій викладача; дає повні та розгорнуті відповіді на питання; систематично приймає участь у дискусіях та диспутах, де демонструє глибокі теоретичні знання та уміння користуватися ними у практичній діяльності; під час обговорення проблемних питань здатний відстоювати власну думку, розкривати суть питання, пропонувати шляхи для розв'язання; готує доповіді та розробляє презентації із дотримання відповідних правил,

		показує уміння працювати з літературою, інформацією, узагальнювати та виокремлювати головне.
Виконання самостійної роботи: робота з літературою та Інтернет-джерелами, розробка проекту/плану/алгоритм у дослідження, завдання порівняльного характеру.	0-3	Здобувач не виконує завдання для самостійної роботи; не демонструє уміння працювати з літературою та Інтернет-джерелами або працює з літературними джерелами не правильно, без посилань, порушує правила академічної доброчесності; не надає розробку проекту/плану/алгоритму дослідження, розробляє проект/план/алгоритм дослідження не дотримуючись сформульованих вимог та рекомендацій викладача, не може пояснити хід та процес розробки проекту/плану/алгоритму дослідження; не виконує завдання порівняльного характеру, виконує завдання, однак немає порівняння за заданими параметрами, завдання виконано з описовим характером.
	4-6	Здобувач демонструє уміння та навички роботи з літературою та Інтернет-джерелами, порушує правила оформлення літературних джерел, допускає помилки у цитуванні; подає власну розробку проекту/плану/алгоритму дослідження з певними помилками чи неточностями, не дотримується послідовності розробки проекту/плану/алгоритму дослідження, етапи розробки проекту/плану/алгоритму дослідження змінено місцями; не може пояснити алгоритм розробки проекту/плану/алгоритму дослідження;

	7-8	Здобувач показує сформовані та розвинені уміння роботи з літературою та Інтернет-джерелами, здатний аналізувати, систематизувати та узагальнювати інформацію й подавати її аргументовано; надає розробки проекту/плану/алгоритму дослідження, дотримується вимог та рекомендацій викладача, розробку проекту/плану/алгоритму дослідження здійснює згідно алгоритму та дотримується всіх етапів, може пояснити та захистити власну розробку; завдання порівняльного характеру виконує чітко, уміє саме порівняти інформацію, знайти спільне та відмінне, переваги та недоліки, здатний порівняти відомості графічним способом (побудувати структурно-логічну схему, використати круги Ейлера, накреслити порівняльну таблицю тощо)
--	-----	---

Критерії оцінювання підсумкового контролю (іспит)

Бали	Критерії
0	Здобувач не з'явився на іспит; не дає відповіді на питання білету; показує незадовільні знання, відмовляється відповідати взагалі.
1-5	Здобувач освіти в цілому не відповів на питання білету, не в змозі викласти зміст більшості питань, не орієнтується в понятійному апараті дисципліни, допускає суттєві помилки.
6-10	Здобувач, в цілому відповів на поставлені питання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.
11-15	Здобувач дає правильну вичерпну відповідь на поставлені питання, при цьому показує достатні знання понятійного апарату і літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та підтверджувати їх теоретичними відомостями.

16-20	Здобувач глибоко та всебічно розкрив зміст питань, відповів на всі додаткові питання, продемонстрував володіння теоретичним матеріалом з дисципліни та умінням застосувати теоретичні відомості на практиці, робить правильні висновки та узагальнення.
-------	---

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний та /або періодичний контроль										ПК	Сума	
1 сем	ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3					20	100
	T1	T2	T3	T4		T5		T6	T7			
	С/р	С/р	С/р	П	С/р	П	С/р	С/р	П	С/р		
	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

Умовні позначення:

ЗМ – змістовий модуль

T – тема заняття

С/р – завдання для самостійної роботи

П – практичне заняття

ПК – підсумковий контроль

12. Методичне забезпечення: конспекти лекцій, розробки практичних/семінарських занять, нормативні документи, дидактичні матеріали, комп'ютерні презентації.

13. Рекомендована література

Основна

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів : «Новий Світ 2000», 2020. 567 с.

2. Бондар В. І., Ільченко А. М. Психолого-педагогічні основи розвитку дітей в системі М. Монтесорі : Навчальний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2009. 252 с.

3. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навч. посіб. Ніжин : НДПУ, 2002. 139 с.

4. Ващенко Л. М., Жебровський Л. М. Школа Зарубіжжя: шляхи реформ. К. : 2009. 152 с.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. 3-тє видання, виправлене. К. : Академвидав, 2015. 304 с.

6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України / голов. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.

7. Закон України «Про освіту» (від № 910-IX від 17.09.2020). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19?find=1&text=приватн#Text>.
8. Закон України «Про дошкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 49, ст. 25 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>.
9. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 31, ст. 226 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
10. Закон України «Про позашкільну освіту» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393 із змінами). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
11. Ковальчук В. А. Освітньо-виховні системи закладів середньої освіти: навчально-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 120 с.
12. Кристопчук Т. Є. Тенденції розвитку освіти в країнах Європейського союзу: порівняльний аналіз. URL : file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/Ppog_2016_1_9.pdf
13. Кучеренко Д. Г., Мартинюк О. В. Стратегії розвитку освітніх систем країн світу. Монографія К : ІПК, ДСЗУ, 2011. 321 с.
14. Левківський М., Пащенко Д. Історія педагогіки. Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
15. Модернізація педагогічної освіти в європейському та євроатлантичному освітньому просторі: монографія / Н. М. Авшенюк, В. О. Кудін, О. І. Огієнко. К. : Пед. думка, 2011. 232 с.
16. Нова українська школа: поради для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
17. Норкіна О.Ф. Формування сучасного освітнього простору в Україні. URL : <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.11.125.pdf>.
18. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук. Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
19. Педагогіка (Загальна та історія педагогіки) : навчально-методичний посібник / А. А. Тимченко. Миколаїв : СПД Румянцева, 2019. 241 с.
20. Реформування освіти в Україні: державно-управлінський аспект : навч.-наук. вид. / Н. Г. Протасова, В. І. Луговий, Ю. О. Молчанова та ін. ; за заг. ред. Н. Г. Протасової. К. ; Львів : НАДУ, 2012. 456 с.

Додаткова

1. Биковська О. Освіта як система. Тріада «Людина-Освіта-Держава». *Рідна школа*, 2017. № 9-10 (вересень-жовтень). С. 68–73.
2. Братко М. Система освіти США: структура, традиції управління, особливості вищої освіти. *Освітологічний дискурс*, 2017, № 3-4 (18-19). С. 252–268. URL : file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/osdys_2017_3-4_22.pdf.
3. Вікторов В. Г. Міжнародні моделі освітніх індикаторів якості освіти. *Мультиверсум. Філософський альманах*. К. : Центр духовної

культури, 2005. № 49. URL : http://www.filosof.com.ua/Jornel/M_49/Viktorov.htm.

4. Гарачук Т. В. Модернізація початкової освіти як сучасної педагогічної системи. Scientific and pedagogical intertship «Pedagogy and psychology: productive interaction in the educational process» : Intertship proceedings, February 8 – March 19, 2021. Wloclawek, Republic of Poland : «Baltija publishing», 2021. P. 42–46.

5. Гарачук Т. В. Роль ранкової зустрічі в освітній системі Нової української школи. *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2021. Випуск 36. С. 137–142.

6. Гарачук Т. В. Phenomenal Based Learning в освітньому процесі початкової школи: системний підхід. Доступність і неперервність освіти впродовж життя: зарубіжний досвід та національна практика: збірник тез доповідей науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю (Івано-Франківськ, 17 травня 2022 р.). Івано-Франківськ, 2022. С. 135–138.

7. Гарачук Т. В. Освітня система Фінляндії: виклики та можливості. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (20 травня 2022 р.) / за заг. ред. В. В. Ягоднікової. Одеса : видавець Букаєв В. В., 2022. С. 12–16.

8. Диса О. В. Педагогічна система як основа розвитку особистісної зрілості студентів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки. 2019. № 1 (17). С. 13–19.

9. Жижко Т. А. Педагогічна система один із чинників впровадження ідеї інтенсифікації у професійній підготовці майбутніх фахівців. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія № 11. Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: зб. наук. праць. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. Вип. 3. С. 144–151.

10. Каньковський І. Є. Генезис розвитку поняття «педагогічна система». *Проблеми інженерно-педагогічної освіти: зб. праць*. Харків : УПА, 2009. Вип. 24-25. С. 25–35.

11. Полонський В. Г. Українській освіті – європейський стандарт: входження України у світовий освітній простір. *Актуальні проблеми економіки* : наук.-екон. журнал, 2007. № 5 (71). С. 76–81.

12. Прошкін В. В. Педагогічна система як предмет наукового дослідження. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 4. С. 7–12.

13. Самойленко В. М., Топузов О. М., Вішнікіна Л. П. Дидактика географії : монографія. К. : Ніка-Центр, 2013. 570 с.

14. Сподін Л. А. Нова освітня парадигма у філософському дискурсі. Збірник наукових праць «Гілея: науковий вісник». 2012. Випуск 66 (11). С. 555–561.

15. Федяєва В. Л., Сараєва О. В. Педагогічна система В. Сухомлинського. Навч.-метод. посіб. Херсон, 2006. 144 с.

14. Електронні інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

www.president.gov.ua	Офіційне партнерство Президента України
www.mon.gov.ua	Міністерство освіти і науки України
https://www.intel.co.uk/content/www/uk/en/education/k12/teachers.html	Сайт Intel® у сфері освіти
https://ooiuv.odessaedu.net	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
https://nus.org.ua/tag/learning-together/	Нова українська школа
https://nushub.org	Хаб Нової української школи

Пошукові системи

1. www.google.com.ua
2. www.meta.ua
3. www.bing.com
4. www.yahoo.com
5. www.baidu.com

Наукові бібліотеки

http://www.nbuv.gov.ua/	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
https://dntb.gov.ua	Державна науково-технічна бібліотека України
https://nlu.org.ua	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
http://odnb.odessa.ua	Одеська національна наукова бібліотека
https://korolenko.kharkov.com	Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
http://dnpb.gov.ua/ua/	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
http://lukl.kyiv.ua	Публічна бібліотека імені Лесі Українки